

ВІРА ВОВК

16 липня 2022 р. в Ріо-де-Жанейро відійшла у Вічність українська поетеса світового рівня, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка в царині літератури (2008) Віра Вовк.

Народжена 2 січня 1926 р. в Бориславі на Львівщині, з особливим трепетом згадувала с. Тюдів та смт Кути на Івано-Франківщині, де минуло її дитинство. Виїхавши з України ще у тринадцятилітньому віці (з початком Другої світової війни), жила Україною та для України.

Навчання в Дівочій гімназії Клари Шуман (Дрезден, 1940—1945) та в Тюбінгенському університеті (Тюбінген, 1946—1949), ста-

жування в Колумбійському університеті (Нью-Йорк), а також численні мандри — Швейцарія, Аргентина, Марокко, Перу, Ізраїль... — сприяли тому, що письменниця почувалася органічною часткою світової культури. Вбираючи найцікавіше зі світового спадку, Віра Вовк не применшувала ваги українського надбання («скрині предків»). Такий підхід зумовив постання самобутнього авторського тембру, що потужно звучить у поезії (51 збірка, остання в часі — ще не оприлюднена друком «Героїка» (2022), навіяна російсько-українською війною, думками про майбутнє України), неповторно виповідається у спогадах (9 книжок, найсвіжіша з яких — «Як довго цвіте олеандер», 2022) і художній прозі (31 видання), повносило розкривається в драматургії (16 видань). Але власною творчістю Віра Вовк ніколи не обмежувалася.

Живучи в Німеччині, а пізніше в Бразилії — спершу в Парані, згодом — у Ріо-де-Жанейро, пані Віра присвятилася викладанню літератури (німецька, українська, порівняльне літературознавство) та перекладацькій діяльності. У її перекладацькому доробку — колядки, байки Г. Сковороди, «Мойсей» І. Франка, «Камінний хрест» В. Стефаника, «Дон Жуан» Лесі Українки, «Маруся» М. Вовчка, поезія Т. Шевченка, П. Тичини, Б.-І. Антонича, В. Голобородька, І. Драча, М. Воробйова, І. Калинця, І. Світличного, В. Симоненка, В. Стуса, М. Вінграновського, В. Кордуна, І. Жиленко, Д. Павличка португальською, а «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського — іще і німецькою (у співавторстві з Анна Марія

Muricy і Theresia de Oliveira). Крім того, письменниця доносила світову культуру до українського читача: переклади П. Клоделя та П. Неруди (у співпраці з В. Бургардтом), Ф. Г. Лорки (у співпраці з В. Бургардтом і Г. Кочуром), Ф. Дюрренматта (у співавторстві з Є. Поповичем), Ш. Бодлера. А ще ж 15 антологій, зокрема і такі, як антологія модерної української поезії «Girassol» (Ріо-де-Жанейро, 1966; португальською), антологія модерної португальської та бразилійської поезії «Зелене вино» (Нью-Йорк, 1964; українською), мала антологія молоді української лірики «Лоза — Videira» (Ріо-де-Жанейро, 2009; білінгва)...

Переклади і антології — це не тільки спосіб познайомити Україну зі світом, а світ — із Україною чи відчувати українську літературу як цілість (поза поділом на материкову та еміграційну / діаспорну). Це також внесок у освіту. А роль освіти донька лікаря Остапа Селянського і онука священника Григорія Вовка (змінив прізвище на Селянський, бо не гоже духовному пастирю бути Вовком), багатолітня професорка університетів Німеччини і Бразилії розуміла, як ніхто. Саме тому багато свого серця присвятила молоді і подарувала свою книжкову, архівну та мистецьку колекції Національному університету «Києво-Могилянська академія» (див.: <https://librari.ukma.edu.ua/kolektsii/kolektsii/13-vovk-vira>), почесним доктором якого була з 2017 р.

Життя і багатогранний талантиця унікальна Жінка за прикладом хрещеного батька — митрополита Андрея Шептицького — офірувала Україні. Цінуймо.

Вічна пам'ять у наших серцях.